Loimaan kaupungin maahanmuuttajien kotouttamisohjelma 2021–2025

Sisällys

1. JOHDANTO JA NYKYTILANTEEN KUVAUS 3
1.1 Maahanmuuttajat Loimaalla ja kotouttamistyön lähtökohdat 3
2. KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY 5
3. TYÖNJAKO MAAHANMUUTTOASIOISSA 8
4. KAUPUNGIN KOTOUTTAMISPALVELUT 9
4.1. ASUMINEN 10
4.2. SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT 10
4.3. SIVISTYSTOIMEN PALVELUT 12
5. KELAN PALVELUT 17
6. TYÖ- JA ELINKEINOHALLINNON PALVELUT 18
7. EVL SEURAKUNNAN PALVELUT 19
8. LOIMAAN EVANKELINEN KANSANOPISTO 20
9. MAAHANMUUTTAJIEN YRITTÄJYYDEN EDISTÄMINEN 21
10. PALVELUIDEN KEHITTÄMISIDEOITA 21
11. KOTOUTTAMISOHJELMAN SEURANTA JA PÄIVITYS 22

1. JOHDANTO JA NYKYTILANTEEN KUVAUS

Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) astui voimaan 1.9.2011. Lain 32 §:n mukaan kunnan on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunnanvaltuustossa ja jota tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma otetaan huomioon kuntalain 110 §:n mukaista talousarviota ja –suunnitelmaa laadittaessa.

Laki ottaa huomioon kaikki Suomeen muuttavat henkilöt riippumatta siitä, mistä syystä he Suomeen muuttavat. Tavoitteena on myös edistää kotoutumisen kaksisuuntaisuutta: kotoutumisen onnistumisen edellytyksenä on onnistunut maahanmuuttajien ja kantaväestön välinen vuorovaikutus ja yhteistoiminta. Samalla halutaan lisätä maahanmuuttajien osallisuutta.

Lain tavoitteena on, että kotouttamistoimenpiteet olisivat entistä vaikuttavampia ja että toimenpiteiden seurantaa parannetaan. Erityisesti halutaan kehittää alkuvaiheen ohjausta: juuri maahan tulleiden on tärkeää saada tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, oikeuksista ja velvollisuuksista sekä neuvontaa niin kielikoulutus- kuin työnhakuaikeissa. Haavoittuviin ryhmiin, kuten vammaiset, vanhukset ja vaikeassa tilanteessa elävät naiset ja lapset, kuuluvien syrjäytymistä ehkäistään. Lisäksi pakolaisten hallittua kuntiin sijoittamista halutaan vahvistaa.

Kotouttamisohjelma laaditaan yhteistyössä työ- ja elinkeinotoimiston (TE-toimiston), muiden viranomaisten, yhteistyötahojen ja Kelan kanssa. Kotouttamisohjelma on kunnassa toteutettavan pakolais- ja maahanmuuttopolitiikan kannalta keskeinen ohjelma-asiakirja. Ohjelma sisältää suunnitelman tavoitteista, toimenpiteistä, voimavaroista sekä yhteistyöstä maahanmuuttajien kotouttamisessa. Kotouttamisohjelma sisältää myös konkreettisia toimenpiteitä siitä, miten hyviä väestösuhteita kunnan alueella edistetään ja seurataan.

Loimaan kaupungin maahanmuuttajien kotouttamisohjelma on viimeksi hyväksytty kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2016 (67 §). Kaupungissa on myös vuonna 2019 hyväksytty ja tehty ELY-keskuksen kanssa sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä. Kotoutumislain 44 §:n mukaan kustannusten korvaamisen edellytyksenä on, että kunta on laatinut 32 §:n mukaisen kotouttamisohjelman.

1.1 Maahanmuuttajat Loimaalla ja kotouttamistyön lähtökohdat

Kaupunki tarjoaa yhdenvertaisia palveluja ja osallistumisen mahdollisuuksia kaikille kuntalaisille. Kotouttamisvaiheessa oleva kuntalainen tarvitsee tehostettua opastusta tai neuvontaa normaalielämänsä järjestämiseen uudessa ympäristössä. Kotouttamiseen liittyvä ohjaus edellyttää osittain erillisiä palveluita, kuten tulkkauspalveluita. Lähtökohtana kuitenkin on, että maahanmuuttajille järjestetään erillispalveluita ainoastaan silloin kun se on tarkoituksenmukaista tai edellyttää erityisosaamista. Uuden loimaalaisen perehdyttämisessä tärkeä rooli on myös tulokkaalla itsellään. Lähtökohtana tasavertaiseen osallistuvaan kuntalaisuuteen on tulokkaan omien toimintaedellytysten turvaaminen. Kaupungin peruspalveluissa toimiva henkilökunta on

avainasemassa ja heidän osaamistaan ja tietotaitoaan palvelutilanteissa tulee jatkossa tarvittavilta osin vahvistaa.

Työperusteinen maahanmuutto on ollut jo pitkään Loimaalla palkkatyövoimaa käyttäville maaseutuyrityksille merkittävää ja tämä on turvannut ko. yritysten työvoiman saantia. Myös muilla toimialoilla maahanmuuton kautta yritys on saanut tarvitsemaansa työvoimaa.

Erimittaisin työsopimuksin töihin tai opiskelijoiksi paikkakunnalle tulevat voivat tarvita tehostettua neuvontaa, opastusta ja ohjausta kaupungin peruspalvelujen käyttöön sekä suomen kielen koulutusmahdollisuuksia.

Syksyllä 2015 Loimaalle perustettiin alaikäisten turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskus Loimaan evankeliselle opistolle.

Ulkomaan kansalaisten määrä ja suhteellinen osuus Loimaan väestöstä on kasvanut. Kun vuonna 2001 kaupungin väestöstä 0,6 % oli ulkomaan kansalaisia, oli vastaava osuus vuonna 2019 2,9 %.

Ulkomaan kansalaiset, % väestöstä	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Loimaa	2,2	2,4	2,5	2,6	2,9
Varsinais-Suomi	4,0	4,2	4,3	4,4	4,6
Koko maa	4,2	4,4	4,5	4,7	4,8

Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKAnet

Kielet Loimaalla 31.12.2019	**2019**
KOTIMAISET KIELET YHTEENSÄ	15322
suomi	15286
ruotsi	36
VIERASKIELISET YHTEENSÄ	553
viro, eesti	160
venäjä	80
ukraina	70
romania	58
thai	20
turkki	19
englanti	15
kiina	13
persia, farsi	13
arabia	12
kurdi	12
puola	10

Lähde: Tilastokeskuksen PxWeb-tietokannat

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 10.6.2019 sopimuksen kuntaan osoittamisesta ja kotouttamisen edistämisestä. Päätöksen mukaan Loimaa vastaanottaa vuosina 2019–2021 vuosittain noin 10 henkilöä, kuitenkin enintään 40 pakolaista.

2. KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

Alkukartoitus: Työttömille työnhakijoille, toimeentulotuen saajille ja sitä pyytäville tehtävä kartoitus, jossa arvioidaan alustavasti työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet. Kartoituksesta vastaa kunta tai TE-toimisto. Pohjautuu kotoutumislakiin (9–10 §).

Alkuvaiheen palvelut: Alkuvaiheen palveluihin kuuluvat perustieto, ohjaus ja neuvonta, alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma.

Erityisiä toimenpiteitä tarvitseva maahanmuuttaja: Maahanmuuttaja, joka tarvitsee tehostettuja kotouttamistoimenpiteitä erityisesti sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi alentuneen toimintakyvyn, iän, perhetilanteen, luku- ja kirjoitustaidottomuuden tai muun vastaavan syyn perusteella.

Etninen tausta: Kuuluminen etniseen ryhmään. Etninen ryhmä on ihmisjoukko, jonka katsotaan olevan toisista erottuva kulttuuriperintönsä, uskontonsa, kielensä tai alkuperänsä takia.

Etniset suhteet: Eri etnisten ryhmien suhtautuminen toisiinsa. Tavoitteena on hyvät etniset suhteet, eli kunnioittava asenneilmapiiri ja toimiva vuorovaikutus eri väestöryhmien välillä riippumatta mahdollisista näkemyseroista.

Kansainvälistä suojelua saava: Henkilö, joka on saanut pakolaisaseman tai oleskeluluvan toissijaisen suojelun tai humanitaarisen suojelun perusteella. Ulkomaalaislaista poistui 16.5.2016 säädös, jonka mukaan turvapaikanhakijalle on voitu myöntää oleskelulupa humanitaarisen suojelun perusteella.

Kiintiöpakolainen: YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) pakolaiseksi katsoma henkilö, jolle on myönnetty maahantulolupa Suomeen pakolaiskiintiön puitteissa.

Kotouttamisen edistäminen: Kotoutumisen monialainen edistäminen ja tukeminen. Tähän pyritään viranomaisten ja muiden tahojen tarjoamien kotoutumista edistävien ja tukevien toimenpiteiden ja palveluiden avulla. Nämä määritellään henkilökohtaisessa kotoutumissuunnitelmassa.

Kotouttamisohjelma: Kunnan (tai kuntien yhdessä) laatima, kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kunnanvaltuustossa hyväksyttävä ohjelma. Ohjelma hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja se tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma otetaan huomioon kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Sen laadintaan, toteutukseen ja seurantaan osallistuvat alueelliset ja paikalliset viranomaiset sekä muut keskeiset toimijat. Pohjautuu kotoutumislakiin (32–33 §).

Valtion kotouttamisohjelma on valtioneuvoston hyväksymä ohjelma, jossa on määritelty hallituskaudelle kotouttamisen tavoitteet ja toimenpiteet.

Kotoutuminen: Maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jonka päämääränä on, että maahanmuuttaja tuntee olevansa yhteiskunnan aktiivinen ja täysivaltainen jäsen. Tavoitteena on, että maahanmuuttaja omaksuu yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Samalla kun hän tutustuu uuden asuinmaansa kielelliseen ja kulttuuriseen

ympäristöön, tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen. Vastavuoroisesti vastaanottava yhteiskunta saa uusia vaikutteita ja monimuotoistuu.

Kotoutumisen edistäminen: Maahanmuuttajan kotoutumisprosessin tukeminen viranomaisten tai muiden toimijoiden toimenpiteillä.

Kotoutumiskoulutus: Sisältää suomen tai ruotsin kielen opetusta sekä muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä sekä muita yhteiskunnallisia valmiuksia. Tarvittaessa kotoutumiskoulutus sisältää luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena. Kotoutumissuunnitelmaan voidaan sisällyttää myös omaehtoista opiskelua yleissivistävässä koulutuksessa. Tällöin opiskelua voidaan tukea työttömyysetuudella.

Kotoutumissuunnitelma: Maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan. Kotoutumissuunnitelma voidaan laatia myös alaikäiselle ja tarvittaessa perheelle. Pohjautuu kotoutumislakiin (11–18 §).

Kulttuuritietoisuus: Viranomainen osaa huomioida mm. viestinnässä ja asiakaskontaktissa kulttuurin vaikutuksen sekä asiakkaassa että itsessään.

Kotoutumislaki: laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010, voimaantulo 1.9.2011.

Maahanmuuttaja: Maasta toiseen muuttava henkilö. Yleiskäsite, joka koskee kaikkia eri perustein muuttavia henkilöitä.

Monialainen yhteistyö: Eri toimialojen viranomaisten ja muiden tahojen tekemä yhteistyö.

Monimuotoisuus: Tarkoittaa kaikkia niitä ominaisuuksia ja piirteitä, jotka organisaatiossa tai yhteiskunnassa erottavat ihmiset toisistaan. Erottavia tekijöitä ovat muun muassa ikä, sukupuoli, etninen tausta, kulttuuri, uskonto, koulutus, siviilisääty, seksuaalinen suuntaus, asenteet ja arvot, persoonallisuus sekä poliittinen ja taloudellinen asema.

Monimuotoisuusosaaminen: Ajattelu- ja toimintatapoja sekä käytäntöjä, jotka perustuvat toisen henkilön kunnioittamiseen ja arvostamiseen riippumatta hänen taustastaan tai asemastaan. Keskeistä on osata tunnistaa ja tunnustaa toisen henkilön yleisinhimilliset, mutta myös esimerkiksi kulttuurisesta erilaisuudesta tai vähemmistöasemasta nousevat tarpeet. Yleisenä tavoitteena on parantaa vähemmistöryhmiin kuuluvien asemaa.

Muunkielinen: Suomessa asuva henkilö, jonka äidinkieli on joku muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Ks. myös vieraskielinen.

Ohjaus ja neuvonta: Kunnan, TE-toimiston ja muiden viranomaisten antamaa opastusta, ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävistä toimenpiteistä, palveluista ja työelämästä.

Osallisuus: Tunne kuulumisesta suurempaan yhteiskunnalliseen kokonaisuuteen. Halu osallistua sen toimintaan sosiaalisesti, taloudellisesti ja/tai poliittisesti.

Pakolainen: Ulkomaalainen, jolla on perustellusti aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Pakolaisaseman saa henkilö, jolle jokin valtio antaa turvapaikan tai jonka YK:n pakolaisjärjestö (UNHCR) katsoo olevan pakolainen.

Paluumuuttaja: Ulkosuomalainen, joka palaa Suomeen. Suomessa käsitettä sovelletaan entisiin ja nykyisiin Suomen kansalaisiin sekä entisen Neuvostoliiton alueelta peräisin oleviin henkilöihin, kuten inkerinsuomalaisiin, joilla on suomalainen syntyperä. Viimeksi mainitut ovat suomalaisia kansallisuudeltaan, mutta eivät kansalaisuudeltaan.

Peruspalvelut: Kaikki erityislainsäädäntöön perustuvat kuntien järjestämis- ja rahoitusvastuulla olevat palvelut, etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen lakisääteiset valtionosuusjärjestelmän piiriin kuuluvat palvelut.

Perustieto: Oleskeluluvan myöntämisen tai viimeistään kotikunta- ja väestörekisteröinnin yhteydessä annettava perustieto oikeuksista, velvollisuuksista yhteiskunnassa ja työelämässä sekä tieto mahdollisuuksista kotoutumista edistäviin palveluihin.

Rasismi: Aate tai toiminta, jossa ihmisten eriarvoinen kohtelu (syrjintä) oikeutetaan heidän ”rotunsa” ja siihen liitettävien fyysisten ja henkisten piireiden mukaan. Ajattelutapaan yhdistyy paitsi stereotyyppiset käsitykset ”roduista” ja etnisistä ryhmistä, usein myös ajatus jonkun ryhmän paremmuudesta ja ylivallasta. Rotu-käsite on nykytieteessä vahvasti kyseenalaistettu. Myös eriarvoisuuteen johtavia yhteiskunnallisia rakenteita tai toimintatapoja voidaan kutsua rasistisiksi.

Siirtolainen: Henkilö, joka muuttaa maasta toiseen rakentaakseen siellä itselleen uuden elämän. Siirtolainen voi olla joko maastamuuttaja tai maahanmuuttaja.

Sosiaalinen vahvistaminen: Koostuu maahanmuuttajalle suunnatuista toimenpiteistä, joiden avulla pyritään edistämään tämän elämäntaitojen parantamista ja ehkäisemään syrjäytymistä.

Turvapaikanhakija: Henkilö, joka hakee suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta valtiosta. Henkilöllä ei ole vielä oleskelulupaa Suomessa.

Ulkomaalainen: Henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen.

Vieraskielinen: Suomessa asuva henkilö, joka on rekisteröinyt äidinkielekseen jonkin muun kielen kuin suomen, ruotsin tai saamen. Ks. myös muunkielinen.

Välillinen syrjintä: Tilanne, jossa henkilö joutuu erityisen epäedulliseen asemaan muihin nähden näennäisesti puolueettoman säännöksen, perusteen tai käytännön vuoksi ilman, että toiminnalle on olemassa hyväksyttävä peruste. Esimerkiksi sosiaalipalvelutoimiston tai terveyskeskuksen työntekijä saattaa jättää neuvomatta maahanmuuttajaa, vammaista tai iäkästä henkilöä viranomaislomakkeen täyttämisessä, vaikka huomaa, ettei asiakas ymmärrä lomakkeen sisältöjä. Asiakas saa tällöin samanlaista palvelua kuin kaikki muutkin, vaikka tarvitsisi erityistä neuvontaa.

Välitön syrjintä Henkilöä kohdellaan eriarvoisesti verrattuna siihen, miten jotakuta muuta kohdellaan vastaavanlaisessa tilanteessa. Eriarvoinen kohtelu tarkoittaa kohtelua, joka aiheuttaa henkilölle haittaa, kuten esimerkiksi saamatta jääneitä etuisuuksia, taloudellista tappiota tai valinnanmahdollisuuksien vähenemistä. Esimerkiksi omankielisten palveluiden ulkopuolelle jääminen on välitöntä syrjintää.

Yhdenvertaisuus: Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Yhdenvertaisuuslaki: 20.1.2004/21, voimaantulo 1.2.2004.

Lähde: www.kotouttaminen.fi/keskeiset-kasitteet.

3. TYÖNJAKO MAAHANMUUTTOASIOISSA

Työ- ja elinkeinoministeriö: vastaa maahanmuuttajien kotouttamisesta ja siihen liittyvästä lainsäädännöstä sekä työllistymisen edistämisestä. Lisäksi ministeriö ohjaa kotouttamisasioissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskukset) toimintaa. Yhdessä sisäministeriön kanssa työ- ja elinkeinoministeriö seuraa työvoiman maahanmuuton ja sen rakenteen kehittymistä.

Sisäministeriö: vastaa maahanmuuttopolitiikan sekä maahanmuuttoa ja kansalaisuutta koskevan lainsäädännön valmistelusta. Lisäksi sisäministeriö vastaa Maahanmuuttoviraston tulosohjauksesta. Sisäministeriö hoitaa yhdenvertaisuus- ja syrjintäasioita poikkihallinnollisessa yhteistyössä muun valtionhallinnon, paikallis- ja alueviranomaisten, kansalaisjärjestöjen, työelämän osapuolten ja erityisesti eri ryhmiä edustavien järjestöjen, yhteisöjen ja neuvottelukuntien kanssa.

Etnisten suhteiden neuvottelukunta, Etno: toimii laajapohjaisena neuvoa-antavana elimenä pakolaisuuteen ja siirtolaisuuteen sekä rasismiin ja etnisiin suhteisiin liittyvissä asioissa.

Vähemmistövaltuutettu: tehtävänä on edistää etnisten vähemmistöjen ja ulkomaalaisten asemaa, yhdenvertaisuutta ja oikeusturvaa sekä hyviä etnisiä suhteita Suomessa. Vähemmistövaltuutettu on myös kansallinen ihmiskaupparaportoija.

Maahanmuuttovirasto: myöntää ensimmäiset oleskeluluvat, käsittelee turvapaikkahakemukset, ohjaa vastaanottokeskusten toimintaa, päättää käännyttämisestä ja karkottamisesta, vastaa kansalaisuushakemusten käsittelystä ja muukalaispassien myöntämisestä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö: toimialaan kuuluvat maahanmuuttajien koulutuksen kehittäminen eri koulutusasteilla sekä kulttuuria, liikuntaa, nuorisotyötä ja uskontoa koskevat asiat.

Opetushallitus: vastaa muun muassa opetuksen ja koulutuksen kehittämisestä, ulkomaisten tutkintojen tunnustamisesta sekä yleisten kielitutkintojen kehittämisestä, toimeenpanosta ja valvonnasta.

Sosiaali- ja terveysministeriö: toimialaan kuuluvat Suomessa asuvien maahanmuuttajien perusturvaa, hyvinvointia ja terveyttä koskevat asiat.

Ulkoasiainministeriö: vastaa viisumipolitiikasta. Suomen ulkomaan edustustot myöntävät viisumeita ja vastaanottavat kansalaisuusilmoituksia sekä oleskelulupahakemuksia.

Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELY-keskus): alueellinen vastuu maahanmuuttoa ja kotouttamista koskevissa asioissa. ELY-keskukset tukevat kuntia kotouttamisohjelmien valmistelussa ja toteutuksessa sekä sopivat kuntien kanssa kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden kuntapaikoista. ELY-keskukset myös ohjaavat työ- ja elinkeinotoimistoja (TE-toimistot) maahanmuuttoon ja kotouttamiseen liittyvissä asioissa.

Aluehallintovirasto (AVI): vastaa toimialaansa kuuluvissa asioissa maahanmuuttajien kotoutumista edistävien palvelujen suunnittelusta, ohjauksesta ja valvonnasta. AVI ohjaa kuntien toimintaa muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä koulutus- ja muun sivistystoimen toimialoilla.

Kunta: paikallistasolla yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä, suunnittelusta ja seurannasta. Kunnat vastaavat alueellaan kotouttamisohjelman laatimisesta, toimeenpanosta, kehittämisestä sekä ohjelman toteutumisen ja vaikutusten seurannasta.

Työ- ja elinkeinopalvelut (TE-palvelut): on päävastuu työnhakijoiksi ilmoittautuneiden maahanmuuttajien kotouttamisesta. TE-palvelut vastaavat yhdessä ELY-keskusten kanssa kotoutumista edistävien ja tukevien työvoimapalveluiden, luku- ja kirjoitustaidon opetuksen sekä perusopetuksen järjestämisestä työnhakijaksi rekisteröityneille maahanmuuttajille.

Poliisi: valvoo ulkomaalaislain noudattamista. Poliisi myös panee täytäntöön karkotus- ja käännytyspäätökset.

Kansalaisjärjestöt: järjestävät kotoutumista edistävää toimintaa ja tuottavat erilaisia kotoutumista edistäviä palveluita, kehittävät maahanmuuttajatyötä sekä kouluttavat ja työllistävät maahanmuuttajia. Myös uskonnolliset yhteisöt voivat olla keskeisiä toimijoita kotoutumisen edistämisessä. Suomessa toimii monipuolisesti myös maahanmuuttajien omia järjestöjä ja yhdistyksiä.

Lähde: www.kotouttaminen.fi

4. KAUPUNGIN KOTOUTTAMISPALVELUT

Kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestetään osana kunnallisia peruspalveluja. Erityisasiantuntemusta vaativissa tehtävissä kaupunki ostaa palveluja oman organisaationsa ulkopuolelta.

4.1. ASUMINEN

Maahanmuuttaja voi hankkia asunnon yksityiseltä tai Loimaan vuokra-asunnot Oy:n kautta.

Vuokra-asunnot - Loimaan vuokra-asunnot Oy

Loimaan kaupungin vuokra-asuntojen omistus on keskitetty Loimaan vuokra-asunnot Oy:öön. Jossain määrin kaupunki edelleen omistaa vuokra-asuntoja, mutta niidenkin osalta hakeminen tapahtuu Hulmin Huolto Oy:n kautta.

Vuokra-asuntoja on tarjolla keskustassa, Hirvikoskella, Mellilässä, Alastarolla ja Virttaalla.

Hulmin Huolto Oy - vuokra-asuntojen isännöinti

Hulmin Huolto Oy valitsee asukkaat kaupungin vuokra-asuntoihin. Hakemukset ovat voimassa kolme kuukautta, minkä jälkeen ne on uudistettava. Yhtiön kotisivuilta löytyvät perustiedot vuokra-asunnoista ja tiedot asuntojen hakemisesta.

Hulmin Huolto Oy, 02 761 4330 / toimitusjohtaja Hanna Rannanperä, hanna.rannanpera@loimaa.fi

Yhtiön toimisto sijaitsee vuokratalon alakerrassa Hulmilla, osoitteessa Itsenäisyyden katu 6. Yhtiön kotisivut http://www.hulminhuolto.fi/

Yksityiset vuokra-asunnot

Loimaalla toimii useampi eri kiinteistövälitysliike (LKV), jotka kaikki välittävät omistusasuntojen ohella myös vuokra-asuntoja. Yhteystiedot löytyvät Loimaan kaupungin internetsivuilta tai esimerkiksi Oikotie-palvelusta.

Muista yksityisten omistamista vuokra-asunnoista löytyy tietoa Loimaan Lehden rivi-ilmoituksista.

Mikäli asumiseen liittyy erityistarpeita (esteettömyys, palveluasuminen), on asiakkaan syytä kääntyä sosiaalitoimiston puoleen.

4.2. SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Loimaan kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelukeskus järjestää alueen väestön tarvitsemat sosiaali- ja terveyspalvelut.

Jokaiselle pakolaiselle tulee järjestää kattava terveystarkastus, ns. maahantulotarkastus viimeistään kaksi viikkoa maahantulon jälkeen STM:n ohjeistuksen mukaisesti. Kunnan tulee huolehtia tästä, ellei sitä ole aiemmin jo järjestetty (esim. vastaanottokeskuksessa). Tämän jälkeen maahanmuuttajille tarjotaan samat lakisääteiset sosiaali- ja terveyspalvelut kuin muillekin kuntalaisille. Päivähoitoa, koulua tai kielikurssia ei voida aloittaa ennen kuin maahantulotarkastus on tehty.

Sosiaalitoimen palvelujen yleisenä tavoitteena on edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia sekä ehkäistä syrjäytymistä. Kotouttamistyön lähtökohtana on asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden huomioon ottaminen, vanhemmuuden tukeminen sekä työhön kiinnittymisen edistäminen mm. työllistävän sosiaalityön menetelmin.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa maahanmuuttajien palveluja hoidetaan pääosin samoin perustein ja samoissa toimipisteissä kuin muidenkin asiakkaiden palveluja, mutta määrätyissä tilanteissa he tarvitsevat erityistarpeisiinsa kohdennettuja ja räätälöityjä palveluja. Tällöin maahanmuuttajien palveluissa painotetaan palveluohjauksellista työotetta: huomioita kiinnitetään erityisesti asiakasohjaukseen ja neuvontaan.

Kuten muissakin palveluissa, myös sosiaali- ja terveyspalveluissa viranomaisen on huolehdittava asian tulkitsemisesta tai kääntämisestä, jos maahanmuuttaja ei osaa suomen tai ruotsin kieltä taikka hän ei vammaisuutensa tai sairautensa vuoksi voi tulla ymmärretyksi. Asia voidaan tulkita tai kääntää sellaiselle kielelle, jota maahanmuuttajan voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän. Tulkkaukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota sosiaali- ja terveydenhuollon arkaluonteisia asioita käsiteltäessä, eikä epävirallisia tulkkeja (perheenjäsenet tai maassa kauemmin asuneet maahanmuuttajat) tule viranomaisten aloitteesta käyttää. Maahanmuuttaja-asiakkaalle varataan tavallista pidempi vastaanottoaika, koska tulkin käyttö hidastaa toimintaa.

Taloudellinen tuki ja kuntouttava sosiaalityö

Toimeentulotuki on tarkoitettu turvaamaan Suomessa asuvan henkilön toimeentulo sellaisessa tilanteessa, jossa perheen tulot ja varat eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin. Toimeentulotuki on viimesijainen tukimuoto. Toimeentulotukea saa henkilö, joka ei voi saada tarvittavaa toimeentuloa työstään saamalla palkalla, yritystoiminnalla tai varallisuudellaan. Perustoimeentulotuen päätöksistä ja maksatuksista vastaa 1.1.2017 alkaen Kela. Kunnan sosiaalitoimisto vastaa edelleen täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisestä.

Toimeentulotukihakemuksia käsittelevät sosiaalitoimistossa tilanteesta riippuen varatulla ajalla tai kirjallisesti joko sosiaalityöntekijät, sosiaaliohjaajat tai palvelusihteerit.

Yleiseen sosiaalityöhön sisältyy myös alkukartoitusten ja kotoutumissuunnitelmien tekeminen toimeentulotukiasiakkaille. Myös muilla maahanmuuttajilla on mahdollisuus pyytää alkukartoitusta. Tavoitteena on, että TE-toimisto ja kunnan sosiaalityö tekevät kotoutumissuunnitelmat yhteistyössä, mikäli ei ole perusteltua syytä tehdä suunnitelmaa asiakkaan kanssa erikseen.

Sosiaalityössä tehdään tarvittaessa yhteistyötä myös esimerkiksi terveydenhuollon, mielenterveys- ja päihdepalvelujen kanssa, sekä järjestetään ohjausta ja neuvontaa asiakkaiden sosiaaliseen ja taloudelliseen tilanteeseen liittyvissä asioissa.

Lapsiperheiden tuki

Lapsiperheiden selviytymistä tuetaan monin tavoin. Maahanmuuttaja-asiakkaille tarjotaan samoja palveluja kuin muullekin väestölle.

Ennalta ehkäisevänä palveluna järjestetään lapsiperheiden kotipalvelua, perhetyötä, kasvatus- ja perheneuvontaa, lastenvalvojan palvelua sekä lastensuojelun avohuollon muita tukitoimenpiteitä. Joissakin tilanteissa kyseeseen tulee lastensuojeluna suoritettu sijoitus sijaisperheeseen, ammatilliseen perhekotiin tai lastensuojelun laitokseen.

4.3. SIVISTYSTOIMEN PALVELUT

Koulutuspalvelut – Opinpolku lapsesta aikuiseksi

Koulutusten suunnittelussa tulee ottaa huomioon eri ikäiset, eri oppimisvalmiuksilla ja koulutustaustoilla olevat maahanmuuttajat. Jokaiselle oppilaalle ja opiskelijalle pyritään löytämään hänelle sopiva koulutuspolku. Kaikki lapset ja nuoret ovat oppivelvollisia Suomessa. Oman kielen ylläpitäminen parantaa lapsen valmiuksia oppia muita kieliä. Vastuu lapsen oman äidinkielen säilyttämisestä ja kehittämisestä on ensisijaisesti perheellä.

Varhaiskasvatus: Varhaiskasvatus tarjoaa lapselle turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvuympäristön ottaen huomioon myös lapsen erityispiirteet. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan varhaiskasvatuksessa tuetaan monipuolisesti vieraskielisten ja monikielisten lasten kielitaidon sekä kieli- ja kulttuuri-identiteettien ja itsetunnon kehittymistä. Varhaiskasvatuksen ja kodin välisessä yhteistyössä huomioidaan perheen kieli- ja kulttuuritausta. Palvelut koostuvat perhepäivähoidosta, ryhmäperhepäivähoidosta, päiväkotihoidosta, vuorohoidosta, erityispäivähoidosta, esiopetuksesta, avoimesta varhaiskasvatuksesta, kotihoidon tuesta ja yksityisen hoidon tuesta sekä yksityisen hoidon kuntalisästä. Varhaiskasvatus toimii myös lastensuojelullisena avohuollon tukitoimena.

Varhaiskasvatus järjestetään samassa ryhmässä suomenkielisten lasten kanssa. Vierastaustaisen lapsen sopeutumista lapsiryhmään tuetaan rohkaisemalla ja kannustamalla lasta vuorovaikutukseen toisten lasten kanssa. Erilaisten lasten toimiminen yhdessä lisää luonnollisella tavalla suvaitsevaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Suomen kielen taidon kehittymistä edistetään tavoitteellisesti kielitaidon eri osa-alueilla lasten tarpeista ja edellytyksistä lähtien. Tavoitteena on, että lapsi ymmärtää ja tulee ymmärretyksi erilaissa vuorovaikutustilanteissa sekä omaksuu mahdollisimman ikätasoisen suomen kielen taidon. Lapsi oppii suomen kieltä ollessaan yhdessä suomea puhuvien lasten ja kasvattajien kanssa ohjatussa toiminnassa ja leikkitilanteissa. Lähtökohtana S2-opetuksessa on lapsilähtöisyys, toiminnallisuus ja leikki. S2-opetus liittyy luontevasti varhaiskasvatuksen oppimisen alueisiin ja esiopetuksen tavoitealueisiin, joita ovat kielten rikas maailma, ilmaisun monet muodot, minä ja meidän yhteisömme, tutkin ja toimin ympäristössäni sekä kasvan, liikun ja kehityn.

Esikoulussalapsi harjoittelee niitä taitoja, joita hän tarvitsee koulussa. 6-vuotiaille maahanmuuttajalapsille järjestetään tarvittaessa erikseen valmistavaa opetusta.

Perusopetus: Perusopetuksen järjestäminen on kaupungin keskeinen ja lakisääteinen peruspalvelutehtävä. Perusopetukseen sisältyvät myös monipuoliset ja laadukkaat erityisopetuspalvelut sekä opiskeluhuollon palvelut. Kaikkien oppilaiden opetuksessa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita ja periaatteita. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan huomioon. Oppilaita ohjataan tuntemaan, ymmärtämään ja kunnioittamaan jokaisen kansalaisen perustuslain mukaista oikeutta omaan kieleen ja kulttuuriin.

Loimaan kaupunki järjestää tarvittaessa maahanmuuttajien valmistavaa opetusta Hirvikosken yhtenäiskoululla ja/tai Keskuskoululla. Opetus antaa yleisiä valmiuksia perusopetukseen siirtymiseen.

Oppilas on oikeutettu Valmo-opetukseen 9 kuukauden ajan, jonka jälkeen hän siirtyy S2-opetuksen piiriin siihen saakka, kunnes hänellä on riittävät edellytykset suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisten tavoitteiden opiskeluun.

Maahanmuuttajaoppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, jos oppilaan suomen kielen peruskielitaidossa on puutteita yhdellä tai usealla kielitaidon osa-alueella, jolloin hänen osaamisensa ei ole riittävää yhdenvertaiseen kouluyhteisön jäsenenä toimimiseen päivittäisessä vuorovaikutuksessa ja koulutyöskentelyssä tai oppilaan suomen kielen taito on muutoin riittämätön suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun.

S2-oppimäärän tehtävänä on tukea lapsen ja nuoren kasvua kieliyhteisön täysivaltaiseksi jäseneksi, jolla on kielelliset valmiudet jatko-opintoihin. Kielen oppiminen tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetusjärjestelyjen lähtökohtana ovat oppilaan oppimistarpeet ja kielenoppimisen vaihe. Kesken perusopetuksen Suomeen muuttaneiden oppilaiden opetuksen tavoitteiden asettamisessa ja sisältöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaan kielitaito sekä aiemmin opitut tiedot ja taidot.

Oppivelvollisuusikäisellä maahanmuuttajalla on oikeus samaan peruskoulutukseen kuin suomalaisillakin. Lain mukaan opinnoissa tilapäisesti jälkeen jääneille tai muuten erityistä tukea tarvitseville tulee antaa tukiopetusta. Tämä koskee myös maahanmuuttajaoppilaita.

Maahanmuuttajalle voidaan mahdollisuuksien mukaan järjestää myös oppilaan oman äidinkielen opetusta. Opetusta voidaan toteuttaa mm. etäopetuksen välityksellä.

Vieraskielisten oppilaiden opetukseen voidaan hakea erillistä valtionavustusta.

Lukiokoulutus: Loimaalla lukiokoulusta järjestää Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä (Novida – ammattiopisto ja lukio).

Lukio antaa:

- vahvan laaja-alaisen yleissivistyksen
- hyvät valmiudet siirtyä korkeakouluopintoihin
- henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaiset opinnot, joiden avulla opinnot sujuvat ja siirtyminen korkeakouluopintoihin helpottuu
- valmiuksia omaksua, yhdistää ja käyttää tietojasi ja taitojasi sekä soveltaa oppimasi monipuolisesti myös oppiainerajojen yli
- mahdollisuuksia kehittää valmiuksiasi jatko-opintoihin, työelämään, yrittäjyyteen, yhteiskuntaan ja kansainvälisyyteen.

Nuorille tarkoitettu lukiokoulutus on kolmivuotinen, mutta opiskelija voi halutessaan suorittaa lukion neljässä vuodessa.

Lukion lopussa tavallisesti suoritetaan ylioppilastutkinto, joka antaa hakukelpoisuuden yliopistoon. Ammattikorkeakouluun ja ammatillisten perustutkintojen lukiopohjaisille linjoille haetaan lukion päättötodistuksella.

Hakeminen lukiokoulutukseen

Hakeminen lukiokoulutukseen tapahtuu peruskoulun jälkeen yhteishaun kautta. Valinta koulutukseen perustuu aikaisempaan koulumenestykseen. Mahdollisille yhteishaussa vapaiksi jääneille lukiopaikoille voi hakea jatkuvan haun kautta. Jatkuvan haun valintaperusteista sekä tarkemmista hakuajoista ja -menettelyistä päättävät lukiot.

Ulkomaisella todistuksella haetaan lukiopaikkaa yhteishaun aikana suoraan lukiosta. Lukion voi suorittaa myös yksityisoppilaana tenttimällä.

Lukiokoulutuksessa vieraskielisten opiskelijoiden opetukseen voidaan hakea erillistä valtionavustusta.

Ammatillinen koulutus: Loimaalla ammatillista koulusta järjestää Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä (Novida – ammattiopisto ja lukio).

Ammatillisia tutkintoja ovat ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot. Tutkinnon suorittamiseen kuluva aika riippuu pohjakoulutuksesta ja aiemmasta osaamisesta.

Ammatillisessa perustutkinnossa opiskelija osoittaa laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin. Lisäksi opiskelijan on mahdollisuus saada valmiuksia yrittäjyyteen sekä jatko-opintojen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Ammattitutkinnossa opiskelija osoittaa työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa, joka on perustutkintoa syvällisempää tai kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin.

Erikoisammattitutkinnossa opiskelija osoittaa ammattitutkintoa syvällisempää ammatin hallintaa tai monialaista osaamista.

Hakeminen ammatilliseen koulutukseen

Hakeminen ammatilliseen koulutukseen tapahtuu peruskoulun ja lukion jälkeen yhteishaun kautta. Valinta koulutuksiin perustuu aikaisempaan koulumenestykseen. Ammatilliseen koulutukseen voi hakeutua myös jatkuvan haun kautta joustavasti ympäri vuoden. Tarkemmista hakuajoista, hakumenettelyistä ja valintaperusteista päättävät oppilaitokset.

Hakuvaiheessa oppilaitos selvittää opiskelijalle sopivan koulutuksen ja sopivan vaativuustason. Tällöin huomioidaan aiemmin hankittu osaaminen, jota hakijalle on mahdollisesti kertynyt esimerkiksi työelämässä, harrastuksissa, vapaaehtoistyössä tai järjestötoiminnassa.

Ammattitutkintoihin ja erikoisammattitutkintoihin haetaan aina jatkuvan haun kautta.

Yhteishaussa noudatetaan yhteisiä valintaperusteita, ja hakuaika on kaikille sama. Jatkuvassa haussa oppilaitokset päättävät valintaperusteista, hakuajoista ja hakumenettelyistä.

Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus (VALMA-koulutus)

Loimaalla ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulusta järjestää Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä (Novida – ammattiopisto ja lukio).

Valmentavassa koulutuksessa opiskelija voi:

- parantaa tiedonhankintataitoja
- kehittää kielitaitoaan, esimerkiksi suomen kielessä
- tutustua eri aloihin ja miettiä, mikä ammatti olisi sopiva
- kehittää opiskelu- ja elämäntaitoja
- tutustua työelämään työpaikkavierailujen ja työpajatoiminnan kautta
- tutustua erilaisiin jatko-opintomahdollisuuksiin

Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus antaa opiskelijalle valmiuksia hakea ammatilliseen tutkintokoulutukseen ja vahvistaa edellytyksiäsi suorittaa ammatillinen tutkinto. Ammatillinen tutkinto on myös mahdollista suorittaa oppisopimuskoulutuksena.

Hakijan on hyvä harkita ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta:

- jos hakija ei vielä peruskoulun jälkeen tiedä mitä tekisi
- jos hakija kaipaa lisää tietoa jatko-opintomahdollisuuksista
- jos hakija tarvitsee opiskeluvalmiuksien vahvistamista
- jos hakija haluaa parantaa peruskoulun todistustaan.

Koulutus järjestetään kokonaisuudessaan suomeksi. Koulutuksen aikana opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS), johon sisältyy tietoa opinnoista ja niiden suoritustavasta. Koulutuksen aikana opiskelija saa ohjausta ammatillisiin tutkintoihin hakeutumiseen ja valmiuksia opiskeluun sekä ammatillisen tutkinnon suorittamiseen myöhemmin.

Hakeminen ammatilliseen koulutukseen valmentavaan koulutukseen

Hakeminen ammatilliseen koulutukseen valmentavaan koulutukseen tapahtuu peruskoulun jälkeen yhteishaun kautta. Valmentavaan koulutukseen voi hakeutua myös jatkuvan haun kautta joustavasti ympäri vuoden. Tarkemmista hakuajoista, hakumenettelyistä ja valintaperusteista päättävät oppilaitokset.

Hakijalla tulee olla suoritettuna peruskoulu tai sitä vastaava koulutus. Opiskelijaksi voidaan ottaa myös muu henkilö, jolla oppilaitos katsoo olevan riittävät edellytykset suoriutua opinnoista. Edellytyksenä on myös, että hakija tähtää valmentavan koulutuksen jälkeen ammatilliseen tutkintoon.

Maahanmuuttajille suunnattu tuki ammatillisten opintojen aikana

Maahanmuuttajataustaisella opiskelijalla on mahdollisuus saada tarvittaessa suomi toisena kielenä (S2) -tukea tai hän voi osallistua oppimisvalmiuksia tukeviin opintoihin (OPVA). Oppimisvalmiuksia tukevissa opinnoissa opiskelija voi vahvistaa esim. suomen kielen osaamistaan sekä matematiikan tai englannin perustaitoja.

Valmistava koulutus ennen hakeutumista

Maahanmuuttajien on mahdollisuus osallistua valmistavaan koulutukseen. Koulutus antaa valmiuksia hakeutua ammatilliseen tai lukiokoulutukseen.

Aikuisten perusopetus maahanmuuttajille: Loimaan evankelisella kansanopistolla järjestetään aikuisten perusopetusta maahanmuuttajille. Paikkoja opetuksessa on 90 opiskelijalle. Opetukseen on

jatkuva haku. Opetus koostuu alku- ja päättövaiheen opinnoista. Opiskelu kestää 2–2,5 vuotta riippuen opiskelijan henkilökohtaisesta opintopolusta. Opinnot, ruokailu ja asuminen opiston asuntolassa ovat maksuttomia opiskelijalle. Opintoihin kuuluu ammatinvalinnan ohjausta ja pyrkimys on löytää jatko-opiskelu- ja työharjoittelupaikkoja mahdollisimman monelle Loimaan alueelta.

Suomen kielen kesäkurssit: Loimaan evankelinen kansanopisto järjestää kysynnästä riippuen suomen kielen kesäkursseja maahanmuuttajille.

Vapaa-aikapalvelut

Kotoutumisen kannalta on olennaista, että maahanmuuttaja löytää itselleen mielekkäitä ja merkityksellisiä tapoja kiinnittyä omaan yhteisöönsä. Tällaisia voivat olla mm. erilaiset vapaa-aikapalvelujen tarjoamat palvelut.

Työväenopisto: Työväenopisto tarjoaa mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen, yhteisöllisyyteen ja omaehtoiseen aktiivisuuteen. Opisto edistää kantaväestön ja maahanmuuttajien yhteistoimintaa ja tarjoaa mahdollisuuden laajentaa maahanmuuttajien sosiaalista piiriä. Opisto järjestää aikuisille maahanmuuttajille suomen kielen opetusta. Kielen oppimista tapahtuu käytännönläheisesti myös useissa toiminnallisissa opintoryhmissä (mm. kädentaitojen ryhmät).

Musiikkiopisto: Musiikkiopistopalvelut tukevat lasten ja nuorten harrastustoimintaa ja alan ammattiopintoihin aikovien erityistarpeita. Musiikkiopisto-opinnot soveltuvat eri-ikäisille ja kulttuuritaustaltaan erilaisille ihmisille. Musiikkiopiston opinnot tarjoavat laadukkaita harrastusmahdollisuuksia ja tukevat osaltaan maahanmuuttajataustaisen henkilön kotoutumista. Musiikkiopisto-opinnot tukevat lasten ja nuorten kielellisten valmiuksien käytännöllistä kehittymistä. Opiston toiminta laajentaa luontevasti oppilaan sosiaalista piiriä.

Kirjasto: Kirjasto takaa tasa-arvoisen tiedon ja kulttuurin saannin tarjoamalla monipuoliset kokoelmat ja ajanmukaiset tiedonhakumenetelmät tietoverkkoyhteyksineen. Kirjaston henkilökunta opastaa kirjaston käytössä, antaa digitukea ja auttaa digitaalisten palveluiden käytössä.

Kirjasto tarjoaa maksuttoman tilan opiskeluun, oleskeluun ja ihmisten tapaamiseen. Kirjasto tarjoaa myös maksuttomia tapahtumia mm. näyttelyitä, satuhetkiä, luentoja ja kirjallisuustapahtumia.

Kirjastossa on lainattavana maahanmuuttajille tarkoitettuja suomen kielen oppikirjoja, eri kielten sanakirjoja sekä selkokirjoja kielen opiskelun tueksi. Vieraskielisiä kirjoja on noin 3 000 kappaletta ja on myös mahdollisuus kaukolainata aineistoa muista kirjastoista. Monikielisestä kirjastosta tilataan siirtokokoelmia maahanmuuttajien toiveiden mukaan.

Kulttuuripalvelut: Kulttuuritoimi luo mahdollisuuksia kaikenikäisille kuntalaisille harrastaa taidetta, kokea kulttuurielämyksiä tai perehtyä kulttuuriperinteeseen. Kulttuuritoimen palvelut ovat jokaisen kaupungissa asuvan käytettävissä tasapuolisesti. Kulttuuritapahtumien tavoitteena on myös lisätä ihmisten vuorovaikutusta ja edistää hyviä väestösuhteita eri ryhmien välillä sekä oivaltaa taiteen avulla erilaisuutemme rikkaus ja toisaalta samankaltaisuus.

Liikuntapalvelut: Vastuualueen tehtävänä on järjestää ja tuottaa eri-ikäisille kuntalaisille monipuolisia liikuntapalveluja omatoimisesti sekä yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa.

Erityisryhmille järjestetään ohjattua liikuntaa. Liikuntapalveluiden tavoitteena on madaltaa maahanmuuttajien osallistumisen kynnystä eri liikuntalajeihin. Liikutaan yhdessä -hankkeen tavoitteena on tukea maahanmuuttajaperheiden kotoutumista liikunnan avulla ja edistää heidän sijoittumistaan sosiaaliseen verkostoon. Liikuntapalvelut pyrkii tukemaan maahanmuuttajia löytämään harrastustoiminnan ryhmiä myös kolmannen sektorin toiminnasta.

Liikuntapalvelujen yhteystiedot sekä tietoa toiminnasta löydät kaupungin internet-sivulta.

Nuorisopalvelut: Nuorisopalvelut tarjoavat nuorille eri palveluja, joihin osallistuminen on pääosin maksutonta. Loimaalla on neljä eri nuorisotilaa, joissa voi kohdata ikätovereita sekä viettää aikaa monenlaisen toiminnan parissa. Ympäristö on turvallinen ja toimintaa ohjaa koulutetut ammattilaiset. Näiden lisäksi nuorisopalvelut tarjoavat muun muassa tieto- ja neuvontapalveluita, retkiä, leirejä ja tapahtumia nuorille. Kansainvälisen ja monikulttuurisen työn tavoitteena on edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta, kulttuurien välistä vuorovaikutusta ja sosiaalista osallisuutta.

Nuorisopalveluiden yhteystiedot sekä tietoa toiminnasta löydät kaupungin internet-sivulta.

Kolmannen sektorin rooli: Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimien tulosalueilla toimii aktiivisesti kymmeniä järjestöjä. Ryhmien toimintaan pääsee yleensä helposti mukaan oman kiinnostuksensa mukaan. Järjestöt ja yhdistykset tuottavat myös monia tapahtumia ympäri vuoden, joiden tuottamiseen otetaan mielellään mukaan uusia toimijoita niin palkattuja kuin talkoolaisiakin.

Maahanmuuttajat tarvitsevat vapaaehtoisia, monikulttuurisuudesta ja ihmisistä kiinnostuneita henkilöitä, jotka johdattavat vieraat paikalliseen kulttuuriin. Eri järjestöjen tuella voidaan tehdä luontevia kulttuurien ja ihmisten kohtaamispaikkoja.

MLL:n Loimaan seudun paikallisyhdistykset (Loimaan kaupunki, Mellilä, Alastaro ja Metsämaa): MLL:n paikallisyhdistykset järjestävät aktiivisesti ympäri vuoden perheille avoimia kokoontumistilaisuuksia (mm. perhekahvilatoimintaa), tapahtumia, retkiä (esim. teatterimatkoja), isä-lapsitoimintaa ja leikkipuistotoimintaa yhdessä Loimaan kaupungin kanssa.

MLL tuottaa ja jakaa monikielisiä yleisesitteitä ja osa paikallistoimijoiden tapahtumamainoksista julkaistaan myös englanniksi.

5. KELAN PALVELUT

Kela hoitaa Suomessa asuvien perusturvaa eri elämäntilanteissa. Kelan asiakkaita ovat kaikki Suomessa asuvat sekä ulkomailla asuvat Suomen sosiaaliturvan piiriin kuuluvat henkilöt. Sosiaaliturvan sisällöstä päätetään lainsäädännössä.

Kelan hoitamaan sosiaaliturvaan kuuluvat lapsiperheiden tuet, sairausvakuutus, kuntoutus, työttömän perusturva, asumistuki, opintotuki, perustoimeentulotuki ja vähimmäiseläkkeet. Lisäksi Kela huolehtii vammaisetuuksista, sotilasavustuksista sekä maahanmuuttajan tuesta.

Tietoa Kelan etuuksista saa Kelan internetsivuilta www.kela.fi

Sivuilta löytyvät myös mm. etuuksien hakemuslomakkeet ja etuuksien laskurit.

6. TYÖ- JA ELINKEINOHALLINNON PALVELUT

Työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) vastaa maahanmuuttajien työllistymistä ja kotoutumista edistävistä palveluista työnhakijaksi ilmoittautuneille asiakkaille. TE-toimisto antaa maahanmuuttajille ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävistä toimista ja palveluista. TE-toimisto neuvoo asiakkaita muun muassa työnhaussa, työllistymistä edistävissä palveluissa, työnhakijan yleisissä oikeuksissa ja velvollisuuksissa sekä työttömyysetuuden työvoimapoliittisissa edellytyksissä.

Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien palvelujen tarve. Tavoitteena on ohjata maahanmuuttaja sellaisiin palveluihin, jotka edistävät hänen pääsyään suomalaisen yhteiskunnan jäseneksi. TE-toimisto käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka on työtön ja rekisteröity työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa säädetyllä tavalla. TE-toimiston alkukartoitus voidaan tehdä TE-toimiston omana palveluna tai osin ostopalveluna. Ostopalveluna hankitaan esimerkiksi kielitaidon lähtötason arviointeja.

Kotoutumissuunnitelmassa sovitaan asiakkaan kanssa kotoutumista edistävistä palveluista, joiden avulla tuetaan maahanmuuttajan kotoutumista, työllistymistä tai koulutukseen sijoittumista. Osallistuminen kotoutumiskoulutukseen, joka sisältää suomen tai ruotsin kielen opintoja sekä työelämään ja yhteiskuntaan perehdyttävää opetusta, on useimmiten ensimmäinen kotoutumissuunnitelmassa sovittu palvelu. Kotoutumiskoulutuksen jälkeen TE-toimistossa laadittua kotoutumissuunnitelmaa täydennetään ja päivitetään.

TE-toimisto, kunta ja maahanmuuttaja laativat kotoutumissuunnitelman pääsääntöisesti yhdessä. Perustellusta syystä jos suunnitelmaa ei ole välttämätöntä tehdä paikallisviranomaisen yhteistyönä, TE-toimisto tai kunta voivat laatia suunnitelman myös itsenäisesti maahanmuuttajan kanssa.

Kunta laatii kotoutumissuunnitelman, mikäli maahanmuuttaja ei terveydentilansa, ikänsä, perhesyiden taikka näihin rinnastettavien syiden vuoksi voi osallistua kotoutumista tukeviin TE-toimiston tarjoamiin palveluihin. Alle 17 -vuotiaiden kotoutumissuunnitelman laatimisesta vastaa kunta.

Kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä taikka oleskeluoikeuden rekisteröinnistä. Mikäli maahanmuuttaja on jo oleskellut maassa useamman vuoden, eikä hän ole kolmen vuoden kuluessa hakeutunut alkukartoitukseen, ei kotoutumissuunnitelman laatimiselle ole enää perusteita. Kotoutumissuunnitelman kesto määräytyy yksilöllisesti maahanmuuttajan omien tavoitteiden, työ- ja koulutushistorian sekä hänelle suunniteltujen ja tarjottujen palvelujen perusteella. Osalla maahanmuuttajista on hyvät valmiudet nopeaan työllistymiseen, kun taas toiset tarvitsevat pidemmän kotoutumisajan ja tehostetumpia kotoutumispalveluja. Kotoutumissuunnitelmaan

oikeuttava enimmäisaika on kolme vuotta ensimmäisen kotoutumissuunnitelman allekirjoittamisesta. Erityisiä toimenpiteitä tarvitsevan maahanmuuttajan kohdalla kolmen vuoden enimmäisaikaa voidaan pidentää kahdella vuodella. TE-toimisto seuraa kotoutumissuunnitelman toteutumista ja suunnitelmaa päivitetään ja tarkistetaan työnhakijan haastattelujen yhteydessä.

Kotoutumiskoulutusta järjestetään oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttajille ja koulutus toteutetaan pääsääntöisesti **työvoimakoulutuksena**. Koulutuksen tavoitteena on kehittää maahanmuuttajien kielellisiä, yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja elämänhallintaan liittyviä valmiuksia, joiden avulla maahanmuuttaja selviytyy arkielämän tilanteissa, työelämässä ja jatko-opinnoissa. Työelämän tuntemusta edistetään kotoutumiskoulutukseen sisältyvillä työelämäjaksoilla. Kielellisenä tavoitteena on, että maahanmuuttaja saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon eli yleisen kielitutkintojen tason B1.1.

Kotoutumiskoulutusta voidaan järjestää myös **omaehtoisena opiskeluna** kotoutumislain mukaisesti. Omaehtoinen opiskelu täydentää kotoutujien yksilölliset tarpeet huomioon ottavaa koulutustarjontaa. Omaehtoisena opiskeluna järjestetään koulutuksia, joita työvoimakoulutuksina ei välttämättä ole tarjolla, kuten aikuisten peruskouluopintoja. Omaehtoisen opiskelun edellytyksenä työttömyysetuudella on, että TE-toimisto on todennut koulutustarpeen, opiskelu tukee kotoutumista sekä työllistymistä ja opiskelusta on sovittu kotoutumissuunnitelmassa ennen opintojen alkamista.

Asiointi TE –toimistossa

TE –toimiston palvelut toteutetaan monikanavaisesti verkkopalveluna, puhelinpalveluna sekä henkilökohtaisena kasvokkain tapahtuvana palveluna. Asiakkaita neuvotaan käyttämään asioinnissa hänen tilanteeseensa tarkoituksenmukaisinta palvelukanavaa.

Varsinais-Suomen TE-toimiston Loimaan toimipaikan osoite on Vareliuksenkatu 2 A 1, 32200 Loimaa. Asiointi TE-toimistossa tapahtuu pääsääntöisesti aikavarauksella. Lisätietoa TE -toimiston palveluista, työnhakijaksi ilmoittautumisesta ja toimipaikan aukioloajoista saa työ- ja elinkeinotoimiston verkkosivuilta www.te-palvelut.fi sekä TE-toimiston valtakunnallisesta puhelinpalvelusta 0295 025 500 (suomi), 0295 025 510 (ruotsi), 0295 020 713 (englanti), 0295 020 715 (venäjä).

7. EVL SEURAKUNNAN PALVELUT

Seurakunnan toiminta pohjautuu kristilliselle pohjalle. Seurakunta tarjoaa kaikenikäisille ihmisille mahdollisuutta tulla Jumalan ja seurakunnan yhteyteen monin eri tavoin. Jumalanpalveluksia kirkoissamme vietetään jokaisena pyhänä. Kirkkoja Loimaan alueella on kuusi. Paikallislehden, Loimaan lehden torstaina ilmestyvästä numerosta näkee seurakuntailmoituksista seurakunnan järjestämät eri tilaisuudet ja tapahtumat. Kirkollisia toimituksia ovat kaste, konfirmaatio, avioliittoon vihkiminen ja hautaan siunaaminen.

Lapsille ja nuorille seurakunta tarjoaa monipuolista hartauselämää ja harrastemahdollisuuksia, pienempien lasten päiväkerhotoiminnasta alakoululaisten kerhotoimintaan sekä rippikoulusta isostoimintaan ja nuorteniltoihin.

Diakoniatyö ja lähetystyö toimivat kansainvälisenä linkkinä seurakunnan keskellä. Diakoniatyöntekijät ovat kirkon lähimmäispalvelun ammattilaisia. Heitä voi tavata ajanvarauksella ja he tekevät pyydettäessä myös kotikäyntejä. Seurakunnasta on mahdollisuus saada sielunhoitoa, joka tarkoittaa auttavaa ja tukevaa keskustelua elämään, ihmissuhteisiin tai uskonnollisiin kysymyksiin liittyen. Tätä voi kysyä niin seurakunnan papeilta kuin diakoniatyöntekijöiltä.

Seurakunta järjestää tarvittaessa yhteistyössä kansalaisjärjestöjen kanssa erilaisia tempauksia, kuten vaatekeräyksiä maahanmuuttajien avustamiseksi. Seurakunnan piiristä löytyy aktiivisia vapaaehtoisia, jotka antavat aikaansa ja apuansa muualta tulleiden auttamiseksi. Kristitty ihminen arvostaa ja kunnioittaa jokaista ihmistä ja hänen uskontoaan.

Kristinuskosta kiinnostuneille aikuisille tarjotaan mahdollisuus osallistua aikuisrippikouluun ja kasteopetukseen, jotka mahdollistavat kirkkoon liittymisen. Seurakunta palvelee niin omia jäseniään kuin jokaista kuntalaista. Seurakunnan järjestämät tilaisuudet ja tapahtumat ovat kaikille avoimia.

Seurakunnan yhteystiedot, työntekijät ja toiminta löytyvät http://www.loimaanseurakunta.fi -sivustolta.

8. LOIMAAN EVANKELINEN KANSANOPISTO

Loimaan perheryhmäkoti ja tuetun asumisen palvelu

Loimaan evankelisen kansanopiston säätiön ylläpitämän perheryhmäkodin toiminta perustuu opiston säätiön, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja Loimaan kaupungin keskinäiseen sopimukseen. Perheryhmäkoti on 7-paikkainen yksikkö, joka on tarkoitettu ilman huoltajaa maahan tulleille alaikäisille 13–18-vuotiaille oleskeluluvan saaneille nuorille.

Perheryhmäkodin perustehtävänä on tarjota asukkailleen turvallinen asuinympäristö, iän ja kehityksen mukainen hoito ja kasvatus sekä monipuolinen tuki kotoutumisessa sekä asettumisessa uuteen maahan ja kotikuntaansa.

Perheryhmäkodin lisäksi Loimaan evankelinen kansanopisto järjestää myös edellä mainitun sopimuksen mukaisesti tuetun asumisen palveluita 18 vuotta täyttäneille oleskeluluvan saaneille maahanmuuttajille. Asiakkaat asuvat itsenäisesti ja tuetun asumisen ohjaajat avustavat heitä asumiseen ja elämiseen liittyvissä käytännön asioissa.

Muut palvelut

Kansanopisto tekee myös yhteistyötä maahanmuuttoviraston (migri) kanssa ja tarjoaa eritasoisia neuvonta- ja ohjauspalveluita Loimaalla asuville migrin asiakkaille.

Loimaan evankelinen kansanopisto järjestää Työkalupakki-koulutusta. Erityisesti koulutus on suunnattu sosiaali-, terveys-, koulutus-, ja kasvatusaloilla työskenteleville, jotka kohtaavat työssään maahanmuuttajia. Koulutus on avoin myös kaikille muillekin asiasta kiinnostuneille. Koulutuksia tarjotaan opiston koulutustarjonnassa, mutta tarvittaessa on mahdollisuus järjestää tilauskoulutuksia työyhteisöille.

Lisätietoa Loimaan evankelisen kansanopiston toiminnasta löytyy www.leko.fi -sivustolta.

9. MAAHANMUUTTAJIEN YRITTÄJYYDEN EDISTÄMINEN

Maahanmuuttajille suunnattuja yritysneuvontapalveluita tuotetaan kaupungin oman yrityspalveluyksikön kautta. Yksikkö itse voi palvella tällä hetkellä ruotsin ja englannin kielillä.

Maahanmuuttajien tarpeet ovat olleet näkyvissä toiminnassa useamman vuoden ajan. Maakunnan yrityspalveluja tuottavat ja toteuttavat tahot tapaavat säännöllisesti ja näissä on noussut esille tarve saada nykyistä oleellisesti kattavammin keskeinen infomateriaali tarjolle keskeisillä kieliversioina. InfoFinland -sivusto tarjoaa yritysneuvonnan materiaaleja eri kielillä: https://www.infofinland.fi/fi/elama-suomessa/tyo-ja-yrittajyys/yrityksen-perustaminen

Yrityspalveluyksikkö tarjoaa:

- perustamisneuvontaa
- ohjaa edelleen ja avustaa jo toimivia yrityksiä niiden ongelmatilanteissa
- etsii viranomaisverkostosta apua kysymyksiin

10. PALVELUIDEN KEHITTÄMISIDEOITA

Maahanmuuttajien kotouttamisohjelman päivityksen yhteydessä esiin nousi kehittämisideoita, joita voisi mahdollisuuksien mukaan toteuttaa jatkossa. Useampi toimija nosti esiin toiveen kaupungin omasta maahanmuuttajien oppaasta, joka voitaisiin jakaa jokaiselle Loimaalle muuttavalle vieraskieliselle. Myös työnantajille voisi koota tietopaketin eri palveluista työhön tuleville maahanmuuttajille. Opas voisi pitää sisällään mm. tietoa peruspalveluista, kieliopinnoista ja harrastusmahdollisuuksista.

Palveluiden ja tiedon saavutettavuuteen tulisi kiinnittää huomioita, jotta maahanmuuttajilla olisi mahdollisuus saada tarvittavaa tietoa, sekä osallistua eri toimintoihin.

Kielikahvilan tarkoituksena on auttaa vahvistamaan vieraskielisten suomen kielen taitoa kahvipöytäkeskustelun äärellä. Kirjastolla ei vielä ole vastaava palvelua, mutta sille olisi tarvetta.

MLL Varsinais-Suomen piiri organisoi Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toimintaa, johon järjestetään maksutonta koulutusta vapaaehtoisille. Vastaavan toiminnan kartoittaminen Loimaalla olisi mahdollista.

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa tukisi maahanmuuttajien kotoutumista. Varsinkin Loimaan evankelisella opistolla ja paikallisesti toimivilla järjestöillä ja yhdistyksillä olisi potentiaalia tarjota niin lapsiperheille, kuin aikuisillekin kotouttavaa toimintaa ja harrastusmahdollisuuksia.

11. KOTOUTTAMISOHJELMAN SEURANTA JA PÄIVITYS

Kotouttamisen edistämistä koskevan lain 33 §:n mukaan kunnan kotouttamisohjelma voi sisältää monivuotisen suunnitelman lain 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen henkilöiden kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä.

Loimaan kaupungin kotouttamisohjelma hyväksytään kaupunginvaltuustossa ja tarkistetaan kerran valtuustokaudessa.